

Kommunledningskontoret
Samuel Larsson

Valnämnden

Principer för rekrytering och bemanning av röstmottagare under valåret 2026

Ärendet

Inför valet till riksdagen, region-, och kommunfullmäktige 2026 ska ordförande, vice ordförande och röstmottagare förordnas för kommunens valdistrikt. Röstmottagare ska också rekryteras för att tjänstgöra under förtidsröstningen. Valnämnden har delegerat till kommunledningskontoret att förordna de uppdrag som krävs. Med föreliggande ärende redovisas de principer som tillämpas vid rekryteringen och bemanningen av röstmottagare under valåret 2026.

Det är kommunledningskontorets bedömning att de redovisade principerna ger mycket goda förutsättningar för att en ändamålsenlig och effektiv rekrytering och bemanning ska kunna genomföras under valåret 2026.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Valnämndens beslut

Valnämnden fastställer föreslagna principer för rekrytering och bemanning under valåret 2026.

Kommunledningskontorets utredning

Principer för rekrytering och bemanning under valåret 2026

Grundläggande krav

Vid rekrytering av röstmottagare eftersträvas en bra servicekänsla och en hög administrativ förmåga med vilket avses att man är noggrann, strukturerad och effektiv. Samtidigt är stresstålighet en viktig egenskap då det stundtals kan bli hög belastning i lokalen under dagens gång. I arbetsuppgifterna ingår bland annat att ta emot röster och pricka av i röstlängden, upprätthålla en god ordning i vallokalen, samt efter vallokalens stängning granska och räkna rösterna. Sammanräkningen av rösterna under valnatten kan dra ut på tiden vilket ställer ett visst krav på uthållighet och ska således tas i beaktande vid förordnandet av kandidater.

18-årsgräns

Vallagen reglerar inte hur ung en röstmottagare kan vara för att tjänstgöra. En lämplig gräns är att personen har fyllt 18 år senast dagen som tjänstgöring sker. Detta kommer utgöra ett krav vid rekryteringen under valåret 2026.

Kommunledningskontoret
Samuel Larsson

Spridning av ålder, kön och bakgrund

Vid sammansättningen av röstmottagare i vallokalerna bör eftersträvas en representation som speglar samhället i stort, med avseende på kön, ålder och bakgrund. En sådan sammansättning bidrar till ökad legitimitet och förtroende för valets genomförande.

Det är även viktigt att uppnå en god balans mellan personer med tidigare erfarenhet av uppdraget och nya röstmottagare. Syftet med detta är att skapa förutsättningar för kunskapsöverföring och lärande inom gruppen, vilket stärker både genomförandet av valet och den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Röstmottagare får inte finnas på valbar plats till riksdagen, kommun- eller regionfullmäktige

Sedan valåret 2018 har valnämnden tillämpat en princip om att personer som står på valbar plats till riksdag, kommun- eller regionfullmäktige inte ska förordnas som röstmottagare.

Denna tillämpning grundar sig på ett förslag från Vallagskommittén (SOU 2013:24 E-röstning och andra valfrågor, s. 17), där det uttalas att det får anses befogat att en person som kandiderar i valet inte samtidigt tjänstgör som röstmottagare.

Något uttryckligt lagstadgat förbud finns inte, men genom att tillämpa principen stärks tilltron till valets oberoende och opartiska genomförande. Under valåren 2022 och 2024 efterlevdes kravet utan undantag. Skäl för att behålla kravet föreligger därmed även för valåret 2026.

Rekryteringsförfarande

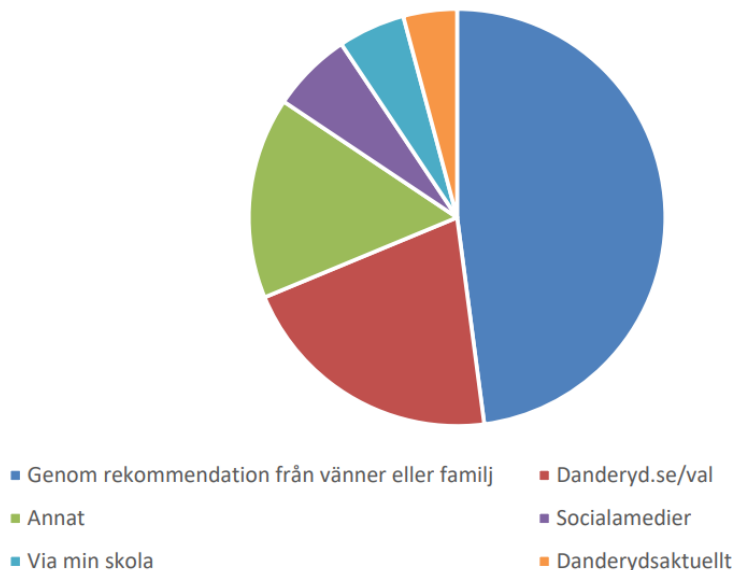
Gruppen av potentiella röstmottagare kan delas upp i tre kategorier: allmänheten, kommunens förtroendevalda och kommunens tjänstemän. De allra flesta röstmottagare rekryteras från allmänheten medan ett mindre antal rekryteras från de övriga två grupperna.

Intresset för att tjänstgöra som röstmottagare i valet 2024 var rekordstort med 430 lämnade intresseanmälningar. Detta kan jämföras med valet 2022 då 266 intresseanmälningar lämnades.

Datum
2025-05-13Diarienummer
VN 2025/5Kommunledningskontoret
Samuel Larsson

Vid intresseanmälan, via kommunens hemsida, fick de sökande ange hur de hade fått information om uppdraget som röstmottagare.

Via vilken kanal eller på vilket sätt fick du reda på möjligheten att bli röstmottagare?

Att den vanligaste vägen in i uppdraget var genom rekommendation från vänner eller familj understryker vikten av att upprätthålla ett kvalitativt och effektivt valarbete som motiverar tidigare röstmottagare att föra intresset vidare. Kommunens webbplats fortsätter att vara en central kanal, vilket gör det nödvändigt att hålla sidan uppdaterad, lättnavigerad och väl synlig.

Trots att sociala medier endast stod för sex procent av svaren bedöms denna kanal ha fortsatt potential – särskilt genom riktade annonser och innehåll som engagerar och uppmuntrar delning.

Fem procent av de sökande nåddes via skolor. För valorganisationen är det viktigt att en del av röstmottagarna tillhör en yngre målgrupp. Direktutskick till elever, med skolornas tillstånd och samverkan, är därför en metod som bör behållas och utvecklas.

Slutligen uppgav fyra procent att de hade fått information genom kommunens tidning *DanderydsAktuellt*. Det finns skäl att fortsätta och utveckla detta medium, till exempel genom personliga berättelser från tidigare röstmottagare. Tidningen spelar dessutom en viktig roll i att sprida praktisk information till allmänheten om var och när man kan rösta och annat som är viktigt för valorganisationen att nå ut med.

Kommunledningskontoret
Samuel Larsson

För att säkerställa kvaliteten i rekryteringen kommer, i likhet med tidigare valår, korta intervjuer att genomföras med kandidater som inte tidigare tjänstgjort som röstmottagare. Ungefär hälften av alla röstmottagare har normalt inte någon erfarenhet av tidigare valarbete. Förfarandet är mycket resurskrävande, och kommunledningskontoret konstaterar att målsättningen är ambitiös för valorganisationen.

Personer ur samma familj ska inte få tjänstgöra i vallokal tillsammans

I likhet med tidigare valår ska personer från en och samma familj inte få tjänstgöra i en och samma vallokal. Syftet med regeln är att upprätthålla förtroendet för röstmottagningen. Detta krav upprätthölls utan undantag i valet 2024.

Antal röstmottagare

Danderyds kommun är indelad i 20 valdistrikt. Enligt 3 kap 4 § vallagen ska det för varje valdistrikt utses minst fyra röstmottagare varav en ordförande och en ersättare för ordföranden. Vidare ska det på varje röstmottagningsställe finnas så många röstmottagare som behövs för att röstmottagningen ska kunna genomföras (3 kap 5 § vallagen). I vallokalerna ska det på valdagen inte finnas färre än tre röstmottagare som tjänstgör samtidigt, medan minimikravet i en förtidsröstningslokal är två röstmottagare (3 kap 6 § vallagen).

I valet 2018 bemannades varje vallokal med sex röstmottagare. Inför valet 2022 höjdes antalet till sju, med anledning av införande av delade röstlängder samt skärpta lagkrav avseende skyddet för valhemligheten. Erfarenheterna från valet 2022 visade dock att åtta röstmottagare per lokal är en nödvändig miniminivå för att möjliggöra ett effektivt och säkert arbete med delade röstlängder. Mot denna bakgrund fastställde valnämnden inför valet 2024 en princip om att varje vallokal ska bemannas med åtta röstmottagare. Denna förstärkning bidrog till god stabilitet i valarbetet och bör därför kvarstå till valet 2026.

Bemanningen i förtidsröstningslokalerna anpassas utifrån respektive lokals förutsättningar och väljartillströmning. Vid Stocksunds bibliotek är antalet röstande lågt vilket innebär att en grundbemanning om två röstmottagare är tillräcklig. Vid Djursholms och Enebybergs bibliotek är behovet högre, och en grundbemanning om tre röstmottagare bedöms nödvändig.

Förtidsröstningslokalen vid Entrétorget i Mörby centrum tar emot cirka hälften av kommunens förtidsröster, och en grundbemanning om fyra röstmottagare är därför nödvändig. Under perioder med ökad väljartillströmning, särskilt från och med helgen före valveckan, behöver bemanningen utökas. Vid hög belastning på Entrétorget krävs en bemanning om sex röstmottagare för att säkerställa ett effektivt genomförande.

Kommunledningskontoret
Samuel Larsson

Dessa principer för bemanningen innebär att antalet personer som ska rekryteras till röstmottagningen på valdagen uppgår till 160 personer exklusive extra reserver. Behovet av röstmottagare som ska tjänstgöra vid förtidsröstning inklusive röstning på institutioner beräknas uppgå till omkring 30–40.

Kommunledningskontorets bedömning

Det är kommunledningskontorets bedömning att de redovisade principerna ger mycket goda förutsättningar för att en ändamålsenlig och effektiv rekrytering och bemanning ska kunna genomföras under valåret 2026.

Konsekvenser för barn och unga

Ärendet gäller primärt inte barn och unga då uppdraget som röstmottagare endast kan innehas av personer som fyllt 18 år och rösträtt tillkommer först vid denna ålder.

Ekonomiska konsekvenser

Principerna för rekrytering och bemanning för valåret 2026 innebär ingen ökning av antalet röstmottagare och bedöms därför inte medföra några merkostnader jämfört med föregående valår.

André Schembri
Kanslichef

Samuel Larsson
Kommunsekreterare

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Principer för rekrytering och bemanning av röstmottagare under valåret 2026